

Návrhy činností na téma

JAK TO BYLO, POHÁDKO?

Klasické pohádky, mnohdy staré několik století a předávané ústně z generace na generaci, jsou velmi významné pro rozvoj naší osobnosti.

- rozvíjí dětskou fantazii a slovní zásobu
- při poslechu učí trpělivosti a poslechovým návykům (poslouchat bez přerušování, počkat s otázkou až na vhodnou chvíli, cvičit trpělivost a koncentraci atp.)
- opakované situace pomáhají k osvojení jazyka i těm nejmenším
- učí interakci (pohádky jsou plné dialogů, děti se učí klást otázky, odpovídat na ně, neskákat si do řeči atd.)
- je zdrojem informací o životě, o situacích, které v něm mohou nastat a nabízí řešení
- fenomén dobra a zla motivuje děti, aby rozpoznávaly signály toho, co je pro ně nedobré

Tady ale pozor na přílišné zdůraznění, abychom děti neučili, že svět je černobílý. V každé pohádkové postavě je i něco dobrého a na to bychom měli upozorňovat.

Je také důležité, aby si děti uvědomily rozdíl mezi tím, když pohádku sledují v televizi, když ji čteme nebo když sledujeme obrázky.

1. Nejdříve si můžete s dětmi najít různé knížky, co máte doma a:

- prohlédnout obrázky
- popovídat si o knize - z čeho je vyrobena, co v ní najdeme (text, obrázky), jaké máme druhy knížek: leporela, encyklopedie, kuchařky, atlasy, pohádkové knížky, pověsti, bajky, ...
- popovídat si, jak se ke knížce správně chovat
- seřadit knížky podle velikosti – nejmenší, největší, nejtlustší, nejtenčí, nejtěžší, nejlehčí
- spočítat knížky o princeznách, o zvířátkách, knížky s červeným přebalem, atd..

2. Najít pohádkové knížky a:

- hledat kladné hrdiny
- hledat záporné hrdiny
- hledat, kde bydlí pohádková postavička (Křemílek a Vochomůrka, Karkulka, Budulínek, Elza ...)
- najít co nejvíce postaviček v jedné pohádce
- najít nějakou královnu nebo princeznu ....

3. Uhodnout pohádkovou postavu:

Můžete vyprávět o postavách z pohádky, kterou dítě zná. Má za úkol uhodnout, která to je. Např:

- jsem hodná princezna, nosím dlouhé růžové šaty
- když jsem se narodila, dvě sudičky mi předpověděly, hezký život
- třetí sudička mi předpověděla, že až dovrším 18 let, píchnu se o trn a budu spát 100 let
- princ mě vysvobodil
- jsme dva sourozenci, holka, kluk
- umřela nám maminka
- macecha nás nechtěla, tatínek nás odvedl do lesa a nechal nás tam
- objevili jsme sladkou chaloupku
- baba nás chtěla sníst

- mám rohy, ocas
- jsem černý
- miloval jsem Káču
- můj domov je ve vodě
- má pýcha jsou dušičky
- mám zelený kabátek
- rád sedávám na vrbě u rybníka
- jsem kluk neposeda
- vychovává mě v lese jelen
- neposlechl jsem jeho rady
- odnesly mě zlé jezinky

4. Uhodnout pohádku:

Jazykové vnímání

Poznáš podle obrázků pohádku?

1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						

5. Vyrobít divadlo:

Pokud nemáte doma divadýlko, můžete si vyrobit z krabice. Fantazii se meze nekladou. Stačí vyříznout obdélník a nechat děti vyrobit kulisy, postavičky a celé ho vyzdobit.

6. Vyrobít pohádkovou knížku:

Můžete si s dětmi vyrobit pohádkovou knížku. Stačí k tomu několik volných A4 listů, ty přeložit na půl a vložit do sebe. Až budete mít potřebný počet stran, můžete je sešít sešívačkou, nebo jehlou a nití.

Jako první strana vám může posloužit nachystaná „obálka“ s večerníčkem. Není však nutno. U starších dětí doporučuji ponechat volnou ruku, aby si kreslily pohádku samy. (může být knížka pojata jako jedna pohádka, kdy dítě kreslí děj, nebo jako seznam pohádek, které už jste spolu přečetli, a které zná. Kreslí tedy hlavní znaky a postavy dané pohádky). U malých dětí doporučuji vytisknout omalovánky k dané pohádce, vymalovat a do „knihy“ nalepit.

7. Naučit se básničku:

Pohádka

Melu, melu pohádku,
odpředu i pozpátku.
Elce pelce do pekelce,
začnu třeba o Popelce.
Ale řeknu sotva půlku,
vzpomenu si na Karkulku.
Na chaloupku z perníku,
taky na pár vodníků.
S jelenem jdu na procházku
a potkáme Zlatovlásku.
Než najdeme Budulínka,
všechno kolem tiše spinká.

8. Zazpívat si písničku:

Knížka pohádková (na melodii Holka modrooká)

Knížka pohádková musí zůstat jako nová,
knížka pohádková musí hezká být.
Ani talíř, ani šťáva na knížku se nepokládá,
knížka pohádková musí krásná být.

9. Zahrát si pantomimu:

Pantomima – která je to pohádková postava? Vyjádření postavy pohybem beze slov. Můžete se s dětmi střídát v tom, kdo bude ukazovat, a kdo bude hádat. (ze začátku je lepší dětem ukázat, jak by mohla být která postava pantomimicky ztvárněna a potom to nechat na dětech. Jakmile pochopí princip, bude je to velmi bavit)

10. Zazpívat a zacvičit si s večerníčkem:

Pusťte si hudbu na: https://www.youtube.com/watch?v=n_o3i5H-fLc

Rozehřátí – písnička večerníček – jdeme do kola za ruce, ukláníme,

Dříve, než vám klesnou víčka těsně před spaním – dokola s poskoky

Uvidíte večerníčka, jak se uklání – úklon

Pokud vám není moc, dobrý večer, dobrou noc (uděláme rukou „tě péro“)

Zamává čepičkou (máváme)

Z kouzelných hromádek, hází lístky pohádek, maličkou ručičkou (na bobek – házíme lístky do stran)

11. Vyrobít si večerníčkovu čepici:

Budete potřebovat noviny a toto video: <https://www.youtube.com/watch?v=M5NqV90WIKo>

Pokud nemáte noviny, stačí obyčejný papír (ale už to nemá to kouzlo ☺)

S čepicí si můžete zahrát na večerníčka, jak rozhazuje noviny – viz znělka tady:

<https://www.youtube.com/watch?v=SS4ZYErUvQI>

12. Až si dohrajete, můžete si vyrobit Večerníčka:

Na tvrdý papír voskovkou (světlou) nakreslit „krucánky“ (grafomotorické cvičení – uvolnění ruky), žlutou pastelkou hvězdičky (grafomotorické cvičení hvězda). Přemalovat modrou barvou (případně různé odstíny fialové, nebo dle fantazie – lehké tahy, vyplnit celou plochu). Vystříhnout kolečko – obličej, uši, nalepit poskládanou čepici a dokreslit oči, nos a pusku a máte HOTOVO ☺ . Doporučuji po malování nechat pořádně uschnout. Určitě můžete dolepit detaily jako lístky co rozhazuje, kolo, na kterém jezdí, auto atd..

A teď ta pohádka ☺

13. Můžete si přečíst pohádku O BUDULÍNKOVI:

Z vaší vlastní knihy, pokud máte, nebo

O Budulínkovi

3 min. čtení

Žila jednou jedna babička a dědeček a ti měli svého Budulínka. Každý den chodívali do práce a Budulínek zůstával doma sám. Babička mu pokaždé říkala: „Buď hodný, Budulínku, hezky si hraj a nikomu neotvírej! Navařila jsem ti hodně hrášku, ten máš přeci ze všeho nejraději. Dala jsem ti ho do pece.“

Budulínek si hrál, jak mu babička nařídila a když na něj přišel hlad, otevřel pec a s chutí se pustil do hrášku. V tu chvíli přišla liška ryšavá a Budulínka prosila: „Budulínku, dej mi trochu hrášku, povozím tě na ocásku.“

Budulínek lišce dát nechtěl. Ale liška ho tuze prosila: „Budulínku, dej mi trochu hrášku, povozím tě na ocásku! Pojedeme po lavici, pojedeme po světlici.“

Protože se Budulínek najedl dosyta a ještě mu něco zbylo, lišce otevřel, přistrčil jí talíř a povídá: „Tady máš a jez!“

Liška hrášek snědla, Budulínka vzala na ocásek a vozila ho po lavici, vozila ho po světlici, poté s ním vyběhla na silnici, ze silnice do polí, z polí do lesa a tam šup do liščí nory!

Když babička s dědečkem přišli domů, Budulínek ve světlici nebyl. Marně ho hledali, ale Budulínka nikde nenašli. Babička plakala a neustále naříkala. Dědeček se na ní nemohl dívat, zval housličky, babičce dal bubínek a šli Budulínka hledat.

Došli až do hustého lesa a tam uviděli liščí noru. Zdálo se jim, že tam slyší Budulínka plakat. Dědeček zbystril, rychle naladil housličky babička zase bubínek a oba začali hrát a zpívat písničku: „Máme doma housličky a pěkný bubínek, jsou tam tři lištičky a náš Budulínek.“

Starou lišku to rozzlobilo, a proto mladé lišce řekla: „Jdi a vyřid' jim, ať přestanou hrát, že mě bolí hlava!“ Mladá liška vystrčila ven hlavu, dědeček toho využil, chňapl ji a strčil ji do pytle!

S nadšením že malou lišku chytili, hráli a zpívali dál: „Máme doma housličky a pěkný bubínek, jsou tam dvě lištičky a náš Budulínek.“

To starou lišku velmi rozhněvalo a poslala ven druhou lištičku: „Jdi a vyřid' jim, ať přestanou hrát, že mě bolí hlava!“ Druhá lištička také vytáhla hlavu ven, dědeček neotálel a šup s ní do pytle!

A začali hrát potřetí: „Máme doma housličky a pěkný bubínek, je tam jedna lištička a náš Budulínek.“ To už se liška rozhodla, že se půjde sama podívat, když se ani jedno z nezbedných dětí nevrátilo.

Vystrčila hlavu z nory, dědeček ji čapnul a strčil ji do pytle, ten zavázal a Budulínka vytáhl z nory ven. Ten byl uplakaný a slíbil dědečkovi a babičce, že už bude poslušný a nikomu otvírat nebude. Dědeček s babičkou byli tak šťastní, že mají svého Budulínka zpátky, že mu samou radostí odpustili.

A jak si poradil děda s liškami? Hodil pytel na zem a liškám vyprášil jejich kožichy pořádným proutkem. Poté pytel rozvázal, lišky z něj vyskočily a velkou rychlostí utíkaly pryč.

14. Můžete si poslechnout pohádku O BUDULÍNKOVI:

tady: <https://www.youtube.com/watch?v=RewwvjXRcbg>

15. Můžete se podívat na pohádku O BUDULÍNKOVI:

tady: Toto je pohádka Budulínek Mandelinka..

<https://www.youtube.com/watch?v=KQgwTXcX8j8>

porovnejte pohádky. Jaký je mezi nimi rozdíl? Co je tam jinak? Jak se choval Budulínek? Jak liška? Bylo to správně? Jak to mělo být? Která pohádka je lepší?

16. Můžete se podívat na pohádku O BUDULÍNKOVI:

A další varianta pohádky: Zpívaná operka od Svěráka/Uhlíře

tady: <https://www.youtube.com/watch?v=c-imTGNZDxY>

17. Můžete si přečíst básničku O BUDULÍNKOVI:

opět jiná verze. Můžete se pobavit o rozdílech mezi pohádkami. Co je jinak? Která je lepší?

Budulínek na okýnku
sedí, čeká na maminku,
z lesa liška ryšavá
pod okýnkem postává,
lichotí se, lichotí:

“Proč bys, milý Budulínku,
proč bys čekal na maminku,
pojdem jí naproti,
sedni si mi na ocásek,
nezkřívím ti ani vlasek.”
“Liško, liško, ty jsi mluvka,
nevěřím ti ani slůvka.”
“I mlč! Žes tak hodný klouček,
zavezu tě na palouček,
celý rok tam slunce svítí,
celý rok tam voní kvítí,
tam si jistě, Budulínku,
nevpomeneš na maminku!”

Liška už se tlapkami
o okýnko opírá.
Budulínek bez mámy
strachy, strachy umírá.

Neví, jak se lišky zbaví.
A tu dostal nápad. Praví:

“Povezu se s tebou rád,
chci však ještě ochutnat
ze zahrádky jablíčko.
Přines mi je, lištičko!”

“Pojedeš pak?”
“Ano, liško,
až budu mít plné břicho!”

V zahrádce je liška hned:
“Dej, jablíčko, jabloni!”
Jabloň, samý bílý květ,
k lišce větve nakloní:

“Jestli, liško, čekat chceš,
pak jablíčko dostaneš;
jen co květy na zem shodím,
jen co zelenáčky zrodím,
jen co svoje mladé plody
na sluníčku vychovám,
a pak jablíčko ti dám;

čekej, rostou jako z vody!”

“Dobrá, čekám, pospěš si!”

Čeká hloupá liška, čeká,
čeká, slunce za lesy
už se pomaloučku smeká,
hloupá liška čeká, čeká...

Už se milá maminka,
těší na Budulínka,
spěchá lesem, už je tady,
Budulínek zakývá,
maminka se do zahrady,
přes plot, honem podívá.

Šeptá: “Nepoj se, můj
kloučku!”
Vezme koště, polehoučku
za liškou jde - a co dál,
všichni lehce uhádnete:
nyní nastal pěkný bál,
máma lišce kožich mete,
s liškou celý les se točí.
Sotva už sem někdy vkročí.

Budulínek pod jabloní
vesele se prohání,
jabloň kvete, jabloň voní,
větve k němu naklání:

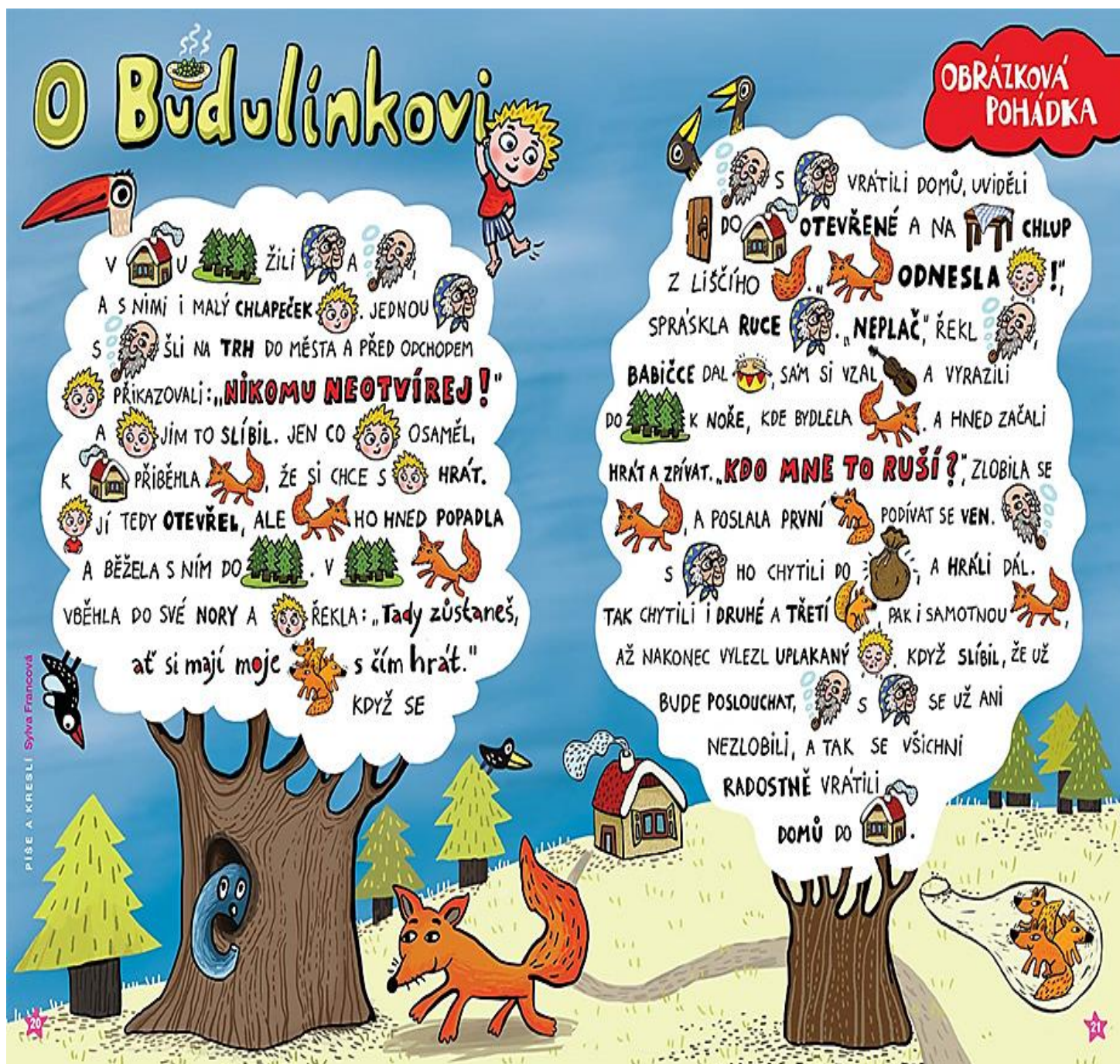
“Jen co květy na zem shodím,
jen co zelenáčky zrodím,
jen co svoje mladé plody
na sluníčku vychovám,
budete mít dobré hody,
nůši jablíček vám dám.”

Dobře, milý Budulínku,
že jsi čekal na maminku
vidíš, vyzrál na lišku,
liška sem tam běhá v lese,
ještě teď se strachy třese,
kouří se jí z kožíšku.

18. Můžete si s dětmi přečíst O BUDULÍNKOVI:

Při čtení této pohádky zapojte děti. Trénují tak čtení zleva doprava a mají pocit, že čtou.

Pohádku O BUDULÍNKOVI si můžete přiblížit různými způsoby. Můžete si porovnat, který se vám nejvíce líbí, kde se nejvíce zapojí dítě, kde nejlépe udrží pozornost, kde má nejvíce otázek atd.. Zeptejte se ho, jaký je rozdíl mezi pohádkou, kterou poslouchá, na kterou se dívá a kterou čte s vámi (jako ta poslední).

19. Můžete se naučit básničku O BUDULÍNKOVI:

Budulínek

Budulínku, dej mi hrášku,

povozím tě na ocásku.

Budulínek hrášek dal,

brzy ale litoval.

S Budulínkem na ocase,

liška hbitě mizí v lese.

Naštěstí, než byla noc,

šel mu někdo na pomoc.

Babička bubínek, dědeček housličky,

za chvíli vyhnali zlobivé lištičky.

20. Můžete si zazpívat O BUDULÍNKOVI:

O Budulínkovi

1. Ba-bič-ka i s dě-deč-kem od-chá-ze-jí na ná-kup, jen co zmi-zí za le-sem, k je-jich dom-ku hup-ky hup.

Ma-lý klou-ček vě-dět chce, kdo-pak tu-ká na dve-ře, i když ví, že ne-měl by, tak jde a dve-ře o-tav-ře.

recitace: Co myslíte kamarádi? Jakpak skončí pohádka?

Nevěřte, když lákají vás někam cizí zvířátka!

2. Tohle zvíře zrzavé ještě nikdy neviděl, prý ho trochu povozí, aby každý záviděl.
Domeček mizí v dáli, liška lesem uhání, její děti toho kluka teď budou mít na hraní.

recitace: Co myslíte kamarádi? Jakpak skončí pohádka?

Nevěřte, když lákají vás někam cizí zvířátka!

21. Sestavte si pohádku O BUDULÍNKOVI:

Vybarvi obrázky, rozstříhej podle čáry a poskládej podle pohádky (dějová posloupnost)

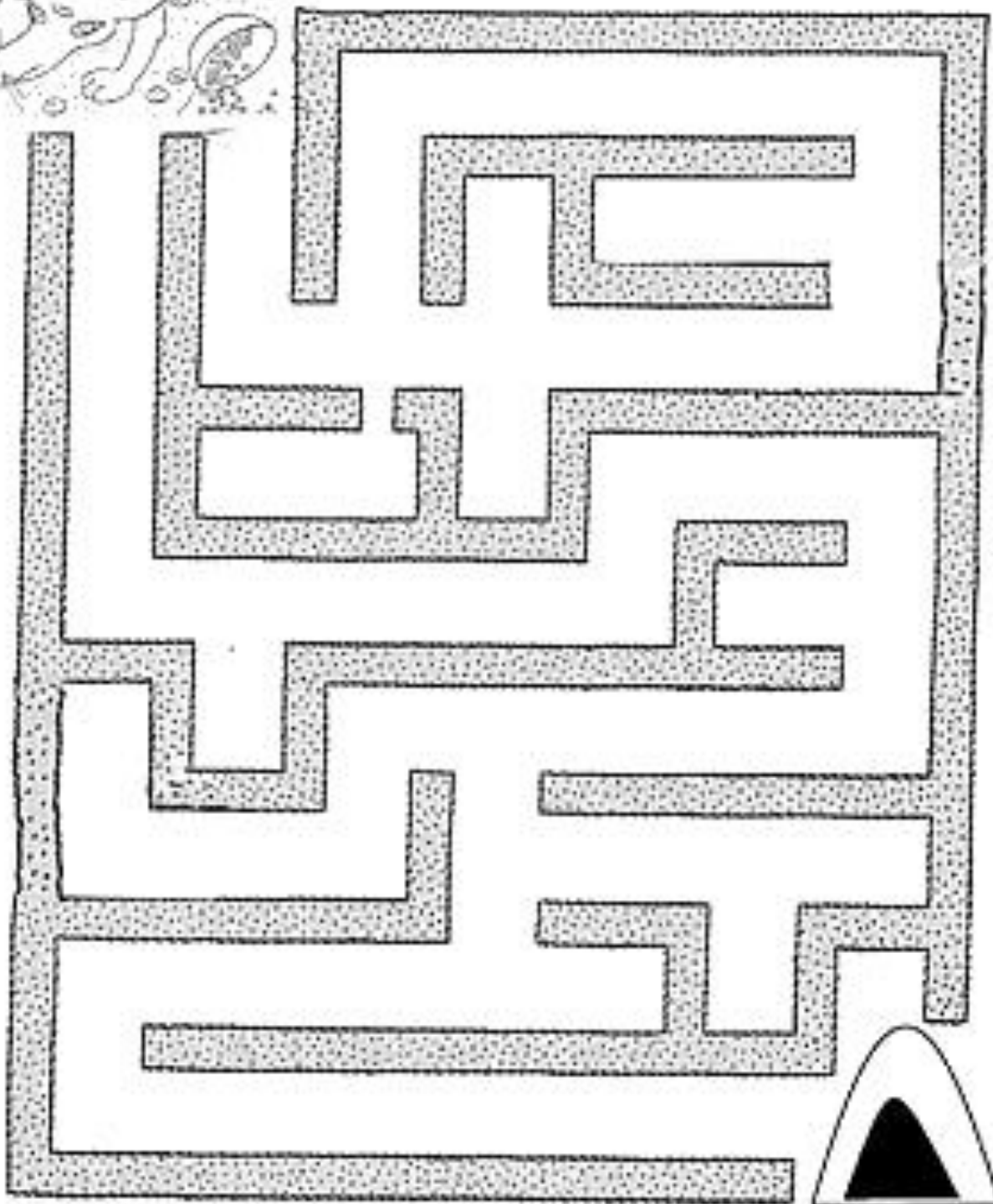

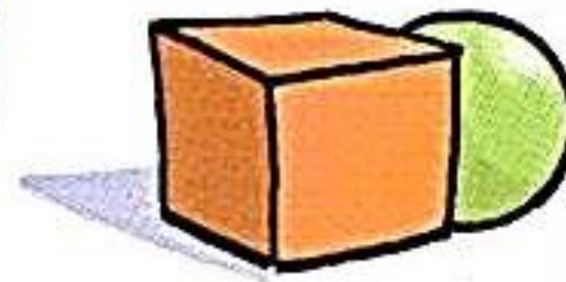
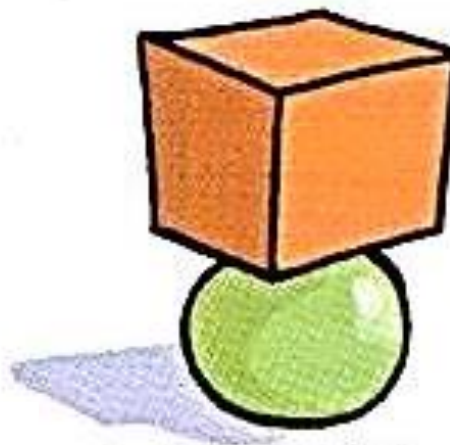
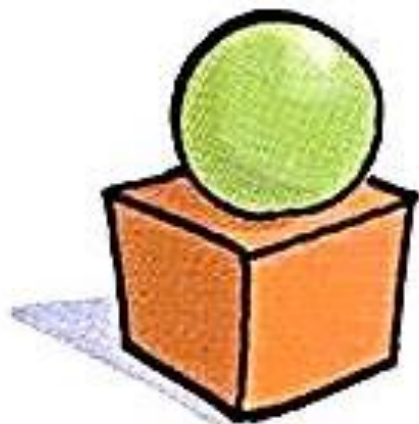
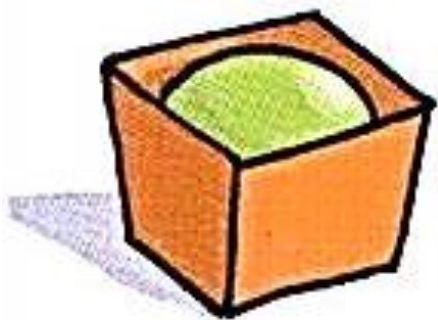
22. Pomoz najít cestu BUDULÍNKOVI:

"BUDULÍNEK"

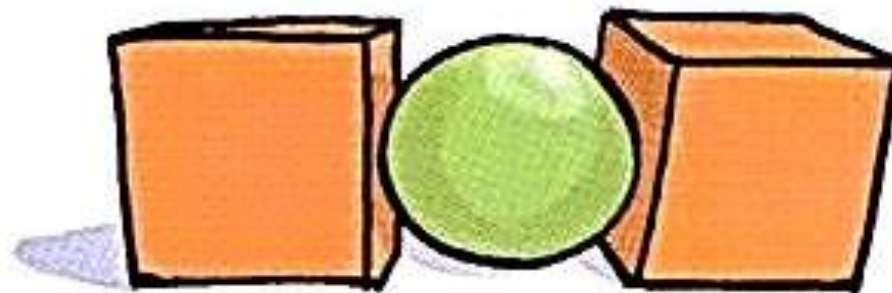
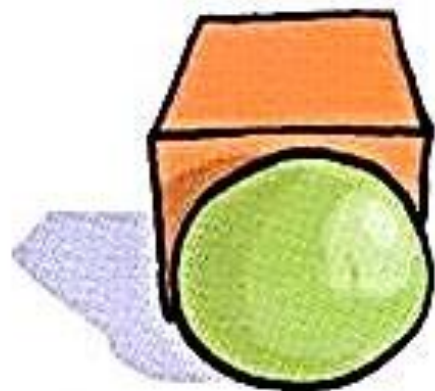
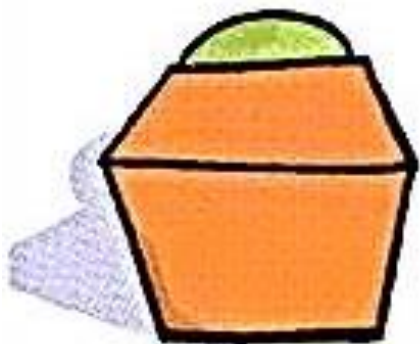
KUDY VEZLA LIŠKA
BUDULÍNKA DO SVE' MORYZ?

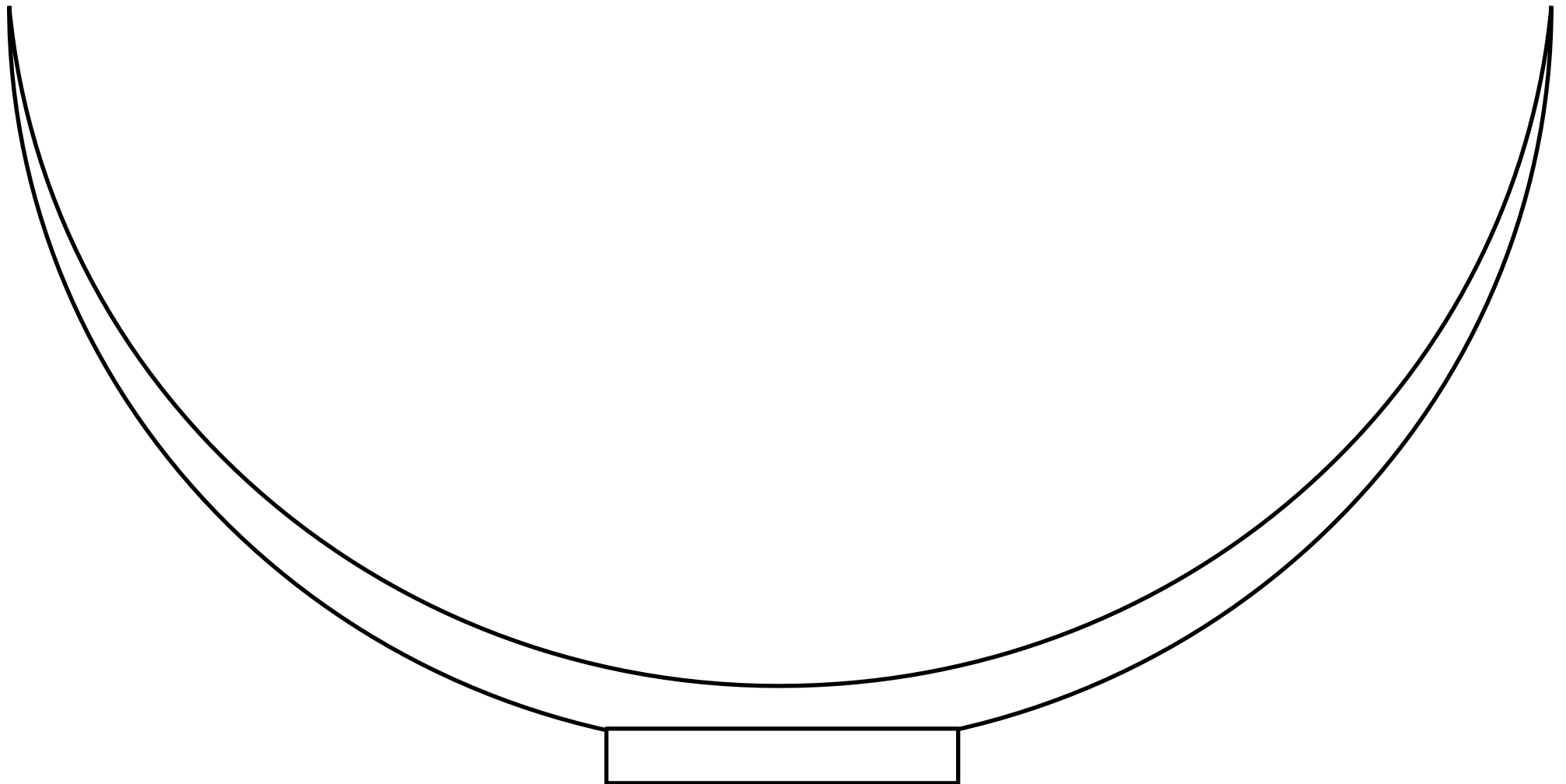

Kde je hrášek?

prostorová orientace, pojmy v, na, pod, vedle, za, před, mezi

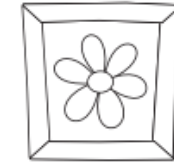

Dokresli Budulínkovi do misky hrášek

Najdi a vybarvi věci, které má
Budulínek v pokoji.

Hod' kostkou. Výsledek zapiš do čtverce a zakresli počet hrášků na misku. Házej tak dlouho, aby padl pokaždé jiný počet.

23. Poskládejte si lišku:

